

ΑΠΟ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ο ΚΛΕΙΔΩΝΑΣ

[Λεκανομαντεία και δδρομαντεία]

ΗΜΕΡΑ στις διάφορες αϋλές των ελληνικών σπιτιών θα μαζευθούν τα κορίτσια για να ζητήσουν, μέσα από τον γεμάτον άμιλητο νερό παλιού της οικίας μαστραπά, την τύχη που τα περιμένει και την άγνωστο ύπαρξη με την όποιαν θα ενώσουν τη ζωή τους.

Ανοίγουμε τον Κλειδώνα με τ' Αϊ Γιαννιού τη χάρι.

Είνε ένα παλιό Έλληνικό έθιμο, που επέζησε μέσα από αιώνας, θρησκείες και καταστροφές. Μιά ειδωλολατρική μαντική πράξη, που έλθριβανε πάντοτε χώραν στις ημέρες των θερινών τροπών του ήλιου.

Ός κλάδος μαντικής ιπλάγεται στην «δδρομαντεία». Την μαντεία όπλαδη που γίνεται με το νερό, άλλοτε οε πηγή νερού και τότε έδριβανε «πηγομαντεία» και άλλοτε διά της λεκάνης «λεκανομαντεία».

Έκείνοι που «εμαντεύοντο» από τις πηγές, βυθίζαν μέσα ένα καθρέφτη και έπρόσεχαν στα χρώματα που άλλαζε μέσα στο νερό, τις σκιές που περνούσαν από πάνω του, από την πηγή, τις μεταβολές που έπεργε η επιφάνεια του καθρέφτη και από αυτά συμπεραίναν αν εκείνο που ήθελαν να μάθουν θα τους ήταν άσιο ή όχι.

Όσοι «εμαντεύοντο» διά λεκάνης, την γέμιζαν με νερό και κρημούσαν από πάνω ένα δαχτυλίδι, με πολύ λεπτή κλωστή, στη μέση της λεκάνης άκριβώς. Το δαχτυλίδι κρημούσανε από το δάκτυλο εκείνου που ρωτούσε για να μάθη.

Έπειτα ο μάγος με μιά σύντομη εϋχή, έπεκαλείτο την αντίληψη των άναερών πνευμάτων και τα παρακάουσε να ύποδείχουν αν εκείνο για το όποιον τα ρωτούσαν θα άλθθευε ή όχι.

Και αν μεν ή άπάντησις του δαίμονος ήταν άποφατική, το δαχτυλίδι έμενε άκίνητο, αν δε όχι, τότε έκινείτο και χτυπούσε τόσες φορές το χείλι της λεκάνης.

Το ίδιο γίνεται και σήμερα, με τη διαφορά όμως που αντί για νήμα μεταχειρίζονται τριχά από το κεφάλι κεινού που θέλει να μάθη την τύχη του.

Το δαχτυλίδι θα χτυπήση τόσες φορές το χείλι της λεκάνης, όσα είνε τα χρόνια εκείνου που ρωτά τα δαιμόνια.

Άλλοι πάλιν μέσα στη λεκάνη του νερού έρριχναν τρία λιθάκια. Από τις περιστροφές δε, τις κινήσεις ή τις ταλαντεύσεις που κύναν όταν έβυθίζοντο, έβγαζαν συμπεράσματα για ό,τι ήθελαν να μάθουν.

Το ίδιο έπειτύγχαναν και με ψύγματα χρυσού ή άργύρου, που τα έχρναν μέσα σε λάδι ή σε κρασί. Το λάδι ή το κρασί εκείνο τότε όνομαζόταν «χέλι».

Η μαντεία αυτή γίνεται και με άλλο τρόπο. Έχράζαν άπάνω σε λιθάκια ή σε ψύγματα ώρισμένα σπμεία και άφού επικαλούντο τον δαίμονα, τον ρωτούσαν ό,τι ήθελαν και εκείνος άποκρινόταν με μιά άσθενη φωνή, που έμοιαζε με σριγμό, που φωνόταν οάν να έβγαίνε από το νερό.

Θέλονν δε να ειπώσιν, τι το είδος τουτο της μαντείας φτάνει από την έποχή του Τρωικού πολέμου.

Οι άρχαιοι την λεκανομαντεία την έλεγαν και «γαστρομαντεία», από το σήμα των κληνδορκών άγγείων, μέσα εις τα όποια εμαντεύοντο και τα όποια άποκαλούσαν «γαστρες». Τις μεταχειρίζοντο δε: αυτές αντί της λεκάνης.

Η «γαστρομαντεία» γινόταν ως εξής: Γεμίζαν έναν όρισμένο άριθμό «γαστρών» με καθαρό νερό, γύρω δε από αυτές στόλιζαν και έστπναν δάδες άναρμένες.

Έπειτα επικαλούντο τον δαίμονα ή τα άναερα πνεύματα και με φωνή ταπεινή και όσαρη τους έκαναν την ερώτησι στην όποια έπλεπε να άποκριθώσιν.

Ένα παιδί ή ένα κοριτσάκι ώφειλε να παρατηρή με μεγάλη προσοχή άπάνω στην επιφάνεια του νερού, τί μεταβολές έπρόκειτο να γίνουν.

Κατόπιν με δυνατή φωνή διατάζανε το δαίμονα ν' άποκριθθ. Και ή ειάνες που θα παρονοιάζοντο στού νερού την επιφάνεια, συντελούσαν στην άποκάλυψη του μέλλοντος.

Πολλές φορές αντί για γαστρες με νερό, μεταχειρίζοντουσαν κρηόταλλα και τότε ή πράξη λεγόταν κρηστοαλλομαντεία.

Έτσι ή λεκανομαντεία έμεινε ή ίδια σχεδόν έως τις ημέρες μας.

Η γυναίκες δε διαβεβαίωνν ότι κάνει θαύματα. Από αυτά όμως ένα εινε βεβαιωμένο.

Ένας Κωνσταντινουπολίτου Έλληνας, προό έτών, έκλάμπαν οκεπή χρυσά και άργυρά. Κάθε μέσον έδοκίμασαν για να τα βρουν, άλλ' εις μάτην. Έως ότου κατέληξαν ο' ένα λεκανομαντείαν πολύ γνωστών εκεί στην Πόλι. Και εκείνος και τον κλέφτη τους όνόμασε και που τα κλαπέντα οκεπή ήσανε τροπωμένα τους έδειξε.

Συνέβη μάστιχα και το εξής: Έκείνος που πήγε να ρωτήση τον λεκανομαντείαν ήταν ο δάσκαλος του σπιτιού. Τόσον δε έθαύμασε για την άκρίβεια με την όποια ο μάντης άπεκάλυψε τα πάντα, που τον παρακάλεσε να τον άφιση να ιδη και αυτός μέσα στη λεκάνη.

Ο μάγος δέν τον έμπόδισε, του έλεε μόνον ότι, δέν πιστεύει να διακρίνη τίποτε μέσα στο νερό, γιατί εκείνος που β λ ε π ε ι πρέπει να εινε πολύ χρηστός τα ήθη και άγνός εις την ψυχή.

Ο δάσκαλος, άγνός, φαίνεται όπως τα βρέφη και άσιπλος οάν την περιστερή, τα ειδε όλα μέσα στη λεκάνη, οάν οε ταγια κινηματογράφου. Ειδεν έναν από τους ύπηρετας να τα πέργη και να τα κρήβη πρώτα μέσ' στο σπίτι. Έπειτα να τα πέργη και να τα πηγαίνη σ' ένα χρυσοχοείο του Βυζαντίου, όπου ρώτισε και έμαθε την άξια τους. Έπειτα τα πήγε στο πατρικό του σπιτι και τα έκρυψε και κατόπιν ξαναγύρισε στο μέγαρο του οικοδεσπότη.

Το περιεργον εινε, με την σημερινή ειδωλολατρική έορτή, που μορεϊ να ειπή κανεις ότι εινε Πανελληνίως και ή όποια έλθριβανε χώραν και στις πειτε άποκέντρεις φώλιπες που ζούσε ο Έλληνισμός, με μερικές παραλλαγές έδώ κι' εκεί, διαφαιίνεται ή ένότης της φυλής.

Άρκει ν' αναφέρουμε μόνον την τελετήν που γινότανε εις το Μελένικο της Μακεδονίας, τη Βυζαντική αυτή πόλι, που έμεινε εις τους Βουλγάρους και οχεδόν δέν ύπάρχει σήμερα.

Έκει αντί διατίχων λέγονταν άσείτα έχοντα κάποιαν έλαφράν χρυσά, αίνιγματα. Η λύσις του αίνιγματος αυτού εινε ή άπάντησις εις τον νέον ή την νέαν, που ρωτάει για την τύχη του.

Ημεϊς εϋχόμεθα εις τας άναγνωστριάς μας, ν' άκούσουν από την προοπτικήν λεκάνην, ότι κρηνά μέσα στην καρδιά τους έχουν και με την ψυχή τους εϋχονται...

Ο Παλιός

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

«Σ' εκείνην»

Άγάπη μου, πόσο άργά ο καιρός περνά! Ένας μήνας, χωρίς τη φασαρία σου τη λατρευτή, ένας μήνας! Στο χθεσινό μου γράμμα σου έγραφα: «Πιστώω να συνηθίσω κι' άλλωστε θα κάμω ύπομονή...» Υπομονή;... Μονάχα μιά στιγμή ήσυχά... Υστερα ξαναπέφτω στον καθύ μου. Σε βλέπω παντού, έδώ κι' εκεί, σ' όλο το σπίτι: μ' άνελευθις παντού από πίσω, με κρηνηγές ήλη μέρα... Έτσι οε ποθή περισσότερο. Άχ! αυτές ή βραδίες χωρίς φιλιά, τα πρώινα χωρίς την κλημέρα σου!...

Νύχτες ολόκληρες περνά άγρυπνος, με παληές εϋτυχίας άναμνήσεις. Νύχτες που ή άνάσα σου δέν μου τις όμορφαινε πειά, ούτε νοιώθω στο προσέφαλο το άρωμα των μαλλιών σου. Ω, αν ήξερες την πλήξη μου! Μονάχος ειμαι, και νεκρή εινε ή κάμαρα, όου ή τάσις σου βασίλευε και ή άναστασία σου. Η πόρτες, τα ντουλάπια, βγάνουν ένα ήχο άλλόκοτο, ήχο γεμάτο λύπη και παρκαπον, οάν τη βροχή που συνοδεύει ένα άποτυχημένο ραντεβού. Όλα έχουν τόνο πένθιμο. Κάποιο σιγανό τραγούδι άκούγεται, κάποια φωνή παιδιού, ήχο πιάνου, κάποιο βήμα κάτω στη σκάλα, κι' έξαφνα ο δρόμος άντηχει από θορούβους που περνούν και δέν ξαναγυρνώσιν. Και μέσ' στο σπίτι, ή άναδουλειά των ύπηρετριών.

Η Μάρθα που όλο κρηνιάζει, ζητώντας για το γεύμα διαταγές. Πιές μου, τι θέλεις ν' άπαντήσω; «Δέν πεινώ... ξέρω κι' έγώ...» Η μόνη μου φροντίδα εινε πώς να περιμένω, δίχως σκέψεις και δίχως άγωνίες και νευραστένειες, το τέλος του άτελειωτου αυτού μήνα. Γράφω επιστολές... το βλέπεις, γράφω επιστολές, ένώ δέν έχω και σπουδαία πράγματα να πώ. Γράφω ούτε κι' έγώ δέν ξέρω τί. Γιατί, βλέπεις, τα πράγματα που θάχα να σου πώ, δέν εμπροσύν να ειπωθών χωρίς φωνή, χωρίς ματιές, χωρίς χαμόγελα, χωρίς κρηνονομίες. Θαρρεί πάντα κανεις πώς όταν γράφω επιστολές βάζω κάτι άπ' την ψυχή του.

Έν τούτοις αυτοί οι... πειτε μονόλογοι μονάχα τουτο κάνουν: μακραινουν την άπόστασι με τις κηνές των λέξεϊς. Γιατί τότε λειπει άκριβώς, εκείνο που θα έκαμνε γοητευτικές αυτές τις φλυαρίες: οί χαριτωμένες άπαντήσεις!...

Υ.Γ. Χτες μουγραψες μόνο «ο μικρός σελιδες! Τόσο πολύ κληοπερνάς και κάτω όστε με ξεχάσ; Φαντάζομαι, ή κοσμική ζωή θα οε κουράξη. Πρόσεχε... Ν' άναπαύεσαι άκριτά και να μου γράφης. Κι' ένα άλλο: μη φορεϊς πολύ το νέο φόρεμά σου που τόσο σου πηγαίνει. Δέ ζηλεύω, μά θαρρώ πώς δέν είνε τόσο άνάγκη να σου ώραία έκει κάτω. Μην το χαλάσης. Φυλαξέ το λίγο και για μας.

Παύλος Ζεραλντι